Norsk Polarinstitutt Tromsø
Framsenteret
9296 TROMSØ

Att.: Christian Lydersen

SYSSELMANNEN PÅ SVALBARD

THE GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛЬБАРДА

Vår dato:	*Vår ref:(bes oppgitt ved svar)*	*Deres dato:*
02.07.2021	21/01487-2	28.05.2021

Svar på søknad om feltarbeid - hvalross - NP - 2021 - RiS-ID 2309

Viser til søknad mottatt 28.05.2021 om feltarbeid på hvalross på ulike lokaliteter på Svalbard i september 2021.

Søknaden
Formålet med feltarbeidet er å besøke loggerstasjoner som mottar data fra GPS-merka hvalrosser for datanedlasting og skifte av batteri. Stasjonene er lokalisert på Storøya, Lågøya, Kapp Lee, Andretangen, Sletteøya, Havmerra og Moffen. Det søkes om helikopterlandinger for å nå disse stasjonene i september 2021. Prosjektets slutt er i 2022.

Regelverk
Mastene på Storøya, Lågøya, Kapp Lee, Andretangen, Sletteøya, Havmerra ligger innenfor Nordaust- og Søraust-Svalbard naturreservater. Verneområdene er regulert av Forskrift om nasjonalparkene Sør-Spitsbergen, Forlandet og Nordvest-Spitsbergen, om naturreservatene Nordaust-Svalbard og Søraust-Svalbard, og om naturreservatene for fugl på Svalbard FOR-04-04-377.
I verneområdene er det et forbud mot motorferdsel:

§ 15. Forbud mot motorferdsel
Bruk av terrenggående kjøretøyer og landing med luftfartøy er forbudt. Forbudet gjelder også overflyvning av områdene under 500 meter. Forbudet mot overflyvning gjelder så langt værforholdene tillater det.

Forskriften åpner for å kunne dispensere fra vernebestemmelsene hjemlet i § 28, og sier at Sysselmannen kan gi tillatelse til (…)
c) å utføre vitenskapelige undersøkelser dersom det ikke vil stride mot formålet med naturreservatene
d) andre disposisjoner når særlige grunner foreligger og disposisjonen ikke vil stride mot formålet med naturreservatene.

Lov om miljøvern på Svalbard, 16. juni 2002 nr. 79.
§ 83. (bruk av luftfartøyer)

Motorferdsel i luften kan skje i samsvar med § 73 når ikke annet er fastsatt i eller i medhold av loven her. Luftfartøy må ikke lande på skip eller på land eller vann utenom landingsplass som har konsesjon eller er godkjent etter luftfartsloven. Sysselmannen kan etter søknad gjøre unntak fra første punktum. Ingen må fly nærmere enn en nautisk mil fra større, kjente konsentrasjoner av pattedyr og fugl.

§ 84. (enkelttillatelser til motorferdsel)
Når Sysselmannen avgjør søknader om tillatelse til motorferdsel, skal det legges vekt på formålet med søknaden, hvilken risiko for miljøulemper som den omsøkte ferdsel kan ha, og målet om en begrenset motorferdsel på Svalbard. Blir tillatelse gitt, skal det gis begrunnelse som viser hvordan disse forhold er vurdert. Tillatelsen skal begrenses i tid og sted og kan begrenses til å gjelde bestemte tilfeller. Det kan settes vilkår for tillatelsen. Tillatelsen kan endres eller inndras dersom hensynet til miljøet tilsier det.

Masten på Moffen ligger innenfor Moffen naturreservat. Verneområdet er regulert av Forskrift om fredning av Moffen naturreservat FOR-1983-06-03-1029.

III Formålet med fredningen er å verne om en av de viktigste hvileplasser for hvalross på Svalbard og tilhørende plantesamfunn, fugler og pattedyr.

IV For reservatet gjelder følgende bestemmelser:

6. All ferdsel, inkludert ferdsel på sjøen og flyvning i en høyde under 500 m, er ikke tillatt i tiden 15. mai til 15. september.

VI Sysselmannen kan gjøre unntak fra fredningsbestemmelsene når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i andre særlige tilfeller, når disse ikke strir mot formålet med fredningen.

Sysselmesterens vurdering
I vernebestemmelsene for de aktuelle verneområdene framgår det at det kan gjøres unntak fra vernebestemmelsene og gis dispensasjon for «vitenskapelige undersøkelser» eller når «særlige grunner» taler for det, dersom det ikke strider mot formålet med naturreservatene.

Mastene med instrumenter som NP skal sjekke brukes i forbindelse med forskning og overvåkning av hvalross, og faller derfor under kriteriet om å være en vitenskapelig undersøkelse i dispensasjonshjemmelen. NP må besøke mastene fysisk, og får ikke lastet ned dataene på en annen måte enn å oppsøke selve instrumentene som står i felt. Feltarbeidet skal utføres i september, etter den mest sårbare perioden for hekkende sjøfugl. I vurderingen om å innvilge dispensasjon har Sysselmesteren lagt vekt på at flygingen/landingene har et vitenskapelig formål, at aktiviteten på hver lokalitet er relativt begrenset i tid og intensitet, og at NP har en særlig stilling som kunnskapsleverandør for miljøforvaltningen på Svalbard. Ved valg av flytraséer og landingssteder som ivaretar de krav som nevnt under «vilkår», antas ikke den aktuelle helikopteraktiviteten å føre til uakseptabel skade på eller forstyrrelse av miljø- og verneverdier i områdene. For Nordaust- og Søraust-Svalbard naturreservater er et av formålene med vernet å bevare naturområdene som referanseområde for forskning. Vi kan ikke se at den omsøkte aktiviteten vil stride mot dette formålet. Sysselmesteren har derfor etter en helthetlig vurdering funnet å kunne tillate aktiviteten slik det er søkt om.

Sysselmesterens vedtak
Sysselmesteren gir Norsk Polarinstitutt dispensasjon til landing med helikopter ved definerte master på Storøya, Lågøya, Kapp Lee, Andretangen, Sletteøya, Havmerra og Moffen.

Dispensasjonen er hjemlet i Forskrift om nasjonalparkene Sør-Spitsbergen, Forlandet og Nordvest-Spitsbergen, om naturreservatene Nordaust-Svalbard og Søraust-Svalbard, og om naturreservatene for fugl på Svalbard § 28 d), forskrift om Moffen naturreservat kap VI, og svalbardmiljøloven § 84.

Dispensasjonen er gitt med følgende vilkår:
- Dispensasjonen gjelder inntil 2-4 landinger per lokalitet i september 2021
- All flyving skal foregå på en slik måte at dyre- og fuglelivet forstyrres minst mulig og at det ikke oppstår skade på vegetasjon, terreng og kulturminner. Ved valg av inn- og utflygingsruter og landingssted må det tas hensyn til dette.
- Det er forbud mot å fly nærmere enn 1 nautisk mil fra større kjente konsentrasjoner fugl.
- Kopi av dispensasjonen skal medbringes i felt.
- Det skal ikke landes med helikopter innenfor sikringssoner/fredningsområder for kulturminner.
- Det skal føres logg over all flygning og landing. Loggen skal angi dag og tid for flygning og samlet flytid. Alle landinger skal angis med GPS posisjon (UTM, WGS84) og tidspunkt. Rapportering skal skje ved å bruke det elektroniske skjemaet Helikopterlandinger – rapportering som dere finner her: https://www.sysselmannen.no/skjema/. Rapport av landinger og logg over flyvning overleveres Sysselmesteren senest 1. desember 2021 for landinger utført høsten 2021. Sysselmesteren ber om at NP rapporterer sin helikopteraktivitet samlet. Dersom NP bruker Lufttransport trengs ikke egen rapportering ettersom Lufttransport rapporterer direkte til Sysselmesteren.

Vi gjør oppmerksom på at planlagt feltarbeid utenfor forvaltningsområde 10 har meldeplikt til Sysselmesteren, jf. FOR-1991-10-18-671, Forskrift om turisme, feltopplegg og annen reisevirksomhet på Svalbard. Meldeskjema ligger her: Meldeskjema for turopplegg på Svalbard for fastboende, tilreisende og forskere.

Aktsomhetsplikt
Vi gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten i svalbardmiljøloven «Enhver som oppholder seg eller forestår virksomhet på Svalbard, skal vise hensyn og opptre varsomt så kulturminner og naturmiljø ikke påføres unødig skade eller forstyrrelse.» Det oppfordres særlig til hensyntagen overfor flora og fauna.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages etter forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes innen 3 uker fra vedtaket er mottatt. Klageinstans er Miljødirektoratet. Skriftlig klage stiles til klageinstansen, men sendes Sysselmesteren.

Med hilsen

Håkon Larsen
fung. miljøvernsjef

Ingvild Øyjordet
naturforvalter

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Kopimottakere:
Miljødirektoratet